

februari 2014

Informatiekaart *Persoonsgebonden budget (pgb)*



Pgb vanaf 2015

Een cliënt die een maatwerkvoorziening in de Wmo 2015 krijgt toegekend, heeft, onder voorwaarden, het **recht om te kiezen voor een pgb**. Dit geldt ook voor een individuele voorziening in de Jeugdwet (met uitzondering van een minderjarige die een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering heeft gekregen, of een jeugdige die is opgenomen in een gesloten accommodatie met een machtiging).

In de basis zijn beide pgb-regelingen (Jeugdwet en Wmo) gelijk. Als in het onderzoek is vastgesteld dat iemand in aanmerking komt voor een maatwerk – of individuele voorziening, dan geldt de verplichting om de betrokkene te informeren over welke mogelijkheden bestaan om voor een pgb te kiezen en over de gevolgen van die keuze. In zowel de Wmo 2015 als Jeugdwet zijn nieuwe voorwaarden gesteld aan de toekenning van een pgb. Gemeenten moeten beoordelen of een aanvrager voldoet aan drie voorwaarden:

1. Vermogen pgb-taken uit te voeren

Het college van B&W moet de aanvrager (in het geval van de Jeugdwet de jeugdige of zijn ouders) in staat achten de aan het pgb verbonden **taken op een verantwoorde wijze uit te voeren** (o.a. het sluiten van de overeenkomst, het aansturen en aanspreken van de hulpverlener op zijn verplichtingen en het doen van verantwoording over de besteding). De cliënt mag daarbij ondersteund worden door mensen uit zijn sociale netwerk dan wel door een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde.

2. Motivatie

De aanvrager moet **motiveren** dat het door de gemeente gecontracteerde aanbod van maatwerk- of individuele voorzieningen niet passend is in zijn specifieke situatie. Bijvoorbeeld, de benodigde ondersteuning is vooraf niet goed in te plannen of moet op verschillende locaties worden geleverd.

3. Kwaliteit

Naar het oordeel van het college van B&W moet gewaarborgd zijn dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen van goede **kwaliteit** zijn. De aanvrager krijgt zelf de regie en ook de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit. Het college kan met deze bepaling vooraf toetsen of kwaliteit voldoende is gegarandeerd, bijvoorbeeld in een persoonlijk budgetplan.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten hebben beleidsvrijheid bij de verstrekking van het pgb:

- Gemeenten bepalen op welke wijze de **hoogte** van het pgb wordt vastgesteld en leggen dat vast in de verordening. Gemeenten mogen differentiëren in de hoogte van het pgb en verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning of jeugdhulp en voor verschillende typen hulpverleners.
- Gemeenten mogen een **aanvraag** voor een pgb **weigeren** als de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerk- of individuele voorziening. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als een gemeente vanwege inkoopvoordelen deze voorzieningen goedkoper zal kunnen leveren. In de Jeugdwet is het mogelijk dat de budgethouder het mogelijke surplus zelf bijbetaalt.
- Bij verordening kunnen gemeenten bepalen onder welke voorwaarden de pgb-houder de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.
- Indien de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens verstrekt, mogen gemeenten een pgb **herzien of intrekken**.

Overgangsrecht

Voor het pgb geldt hetzelfde overgangsrecht als voor zorg in natura: cliënten die op 1 januari 2015 AWBZ zorg ontvangen, behouden gedurende een jaar (tenzij indicatie eerder afloopt) de rechten die verbonden zijn aan het indicatiebesluit. Meer informatie hierover kunt u nalezen in de informatiekaart overgangsregime (www.invoeringwmo.nl/overgangsregime).

Solide pgb

In de wet zijn maatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik tegen te gaan. De gemeente toetst de aanvraag op de genoemde voorwaarden.

Het pgb wordt niet rechtstreeks overgemaakt op de rekening van de cliënt. De Sociale Verzekeringsbank doet de betalingen rechtsreeks aan de zorgaanbieder, namens het college van B&W. Zo kan misbruik en oneigenlijk gebruik worden tegengegaan. Deze regeling, trekkingsrecht' genoemd, is in de wet opgenomen en geldt voor alle gemeenten en alle cliënten. Meer informatie over o.a. deelname hieraan is te vinden op www.svb.nl. Misbruik en oneigenlijk gebruik kan ook worden voorkomen is door aanvragers goed te informeren over rechten en plichten rondom het pgb en na te gaan of het pgb een bewuste keuze is. Dit kan bijvoorbeeld in een persoonlijk- of budgetplan.

Wat moet er in 2014 gebeuren?

- Het is belangrijk dat de huidige pgb-ontvangers tijdig informeren over de wijzigingen. Dit betreft een gezamenlijke verantwoordelijkheid. U ontvangt hiervoor handvaten van het TransitieBureau. Op invoeringwmo.nl vindt u hierover binnenkort nadere informatie.
- Gemeenten dienen vast na te denken over of zij **budgethouders** gaan **ondersteunen** en **hoe**.
- Opstellen verordening en beleidsregels.

Vragen en antwoorden	
Gemeenten worden verplicht om de betalingen en budgetbeheer van pgb's door SVB te laten uitvoeren. Wie is nu precies waar verantwoordelijk voor?	De SVB is verantwoordelijk voor de voorbereidingen en de uitvoering van de betalingen. De toets op de rechtmatigheid wat belangrijk is voor het tegengaan van fraude is de verantwoordelijkheid van gemeenten. De gemeente kan dit mandateren aan de SVB. Dit wordt in de handreiking pgb van de VNG/VWS nader toegelicht. Deze handreiking is eind maart beschikbaar.
In hoeverre komt het pgb in de Jeugdwet en de Wmo vanaf 2015 overeen?	Het pgb is voor de Jeugdwet op eenzelfde manier vormgegeven als het pgb in de Wmo 2015, waarbij voldaan moet worden aan dezelfde drie voorwaarden. Uitzondering hierop vormt de mogelijkheid om bij te betalen als een pgb voorziening duurder is dan de maatwerkvoorziening.
Hebben burgers ook de mogelijkheid om in de WLZ en bij de Zvw een pgb aan te vragen?	Op basis van de Wet langdurige zorg bestaat deze mogelijkheid. Voor de Zvw bestaat deze mogelijkheid vooralsnog niet.

Waar vindt u meer informatie?

- In het bestand dat gemeenten hebben ontvangen van Vektis, treffen gemeenten de cijfers over het aantal klanten en de hoogte van het gedeclareerde budget van pgb voor zowel de intramurale als extramurale zorg. Daarnaast treft u informatie aan in de rapportage 'Beleiding in beeld' opgesteld door het CIZ.
- Per Saldo (2013). Een solide pgb in de nieuwe Wmo - Aandachtspunten voor een duurzaam pgb-beleid in gemeenten.
- www.pgb.nl / www.svb.nl / www.invoeringwmo.nl / www.voordejeugd.nl

Welke informatie komt beschikbaar?

- Handreiking pgb en gemeenten: maart 2014
- Modelverordening Wmo en Jeugdwet: april 2014
- Handreiking/factsheet ter ondersteuning bij de fraudebestrijding (ntb)

De informatie in deze kaart is gebaseerd op het wetsvoorstel Wmo 2015 en Jeugdwet. Het wetsvoorstel Wmo 2015 moet nog goedgekeurd worden door de Tweede en Eerste Kamer. De Jeugdwet ligt ter behandeling in de Eerste Kamer. Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. Het TransitieBureau kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

Invoering WMO
www.invoeringWMO.nl | helpdesk@invoeringwmo.nl

TransitieBureau Wmo
t 070-340 6100

© Rijksoverheid | Februari 2014